

Voor overvolle zaal in Leeuwarden:

Le Roy: "Gooi alles weg behalve de verpakking"

In een overvolle „Regenboog” te Leeuwarden heeft gisteravond de heer L. Le Roy uit Heerenveen geprobeerd iets te vertellen van zijn gedachten over tuinen, steden, wegen, kinderen en volwassenen. Hij deed dit aan de hand van een groot aantal bijzonder mooie kleurendia's. Deze avond was georganiseerd door de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde, in samenwerking met Het Baken, het Natuurhistorisch Museum, het K.N.N.V. en het I.V.N.

De heer Le Roy begon zijn zeer interessante en vaak humoristische, lezing met iets te vertellen over het belang van het microklimaat. De gebieden waarin de meeste activiteiten van leven op kleine schaal voorkomen, zijn juist de plaatsen die wij in ons cultuurpatroon missen: randen, spleten en gaten. Hij pleitte dan ook voor het behoud van die dingen die juist de mogelijkheid bieden voor allerlei vormen van leven, zoals een holle boom. „Gooi niets weg, laat maar liggen. Ik haal niets meer uit mijn tuin. Valt een boom, dan valt 'ie. Het hout bevat een stof die een voedingsstof vasthouden. Is er geen hout, dat spoelt bij een regenbui al dat waardevolle weg”.

Aan de hand van bijzonder aansprekende dia's liet Le Roy zien hoe een vervlakking in de architectuur is opgetreden. „Vroeger kon de bewoner een eigen gezicht geven aan zijn huis. Nu mag een bewoner van een serie-woning alleen dan een ornament boven zijn deur hangen als alle bewoners van de straat dat doen. . . . Onze cultuurprodukten zijn vervlakt tot tweedimensionale. Kinderen weten dat de natuur driedimensionaal is, kinderen maken driedimensionale dingen”.

Antwoord

Na de pauze kwam een andere diaserie, waarmee Le Roy een „antwoord” wilde geven op rare dingen die bijvoorbeeld in onze steden gebeuren: Naast een flatgebouw, op zich genomen volstrekt onaanvaardbaar, moet zo worden gespeeld dat het geheel dragelijk wordt. Een flatgebouw met rozen in het gazonnetje aan de asfaltweg maakt o.a. dat zoveel mensen onder psychiatrische behandeling moeten. Aan de hand van dia's over de tuin aan de Kennedylaan te Heerenveen, demonstreerde Le

Roy hoe het eventueel kan. „Maar er ligt niets vast, geen enkele tuin word zoals op de tekening”.

Met veel duidelijke voorbeelden maakte de spreker duidelijk wat tot nu toe eigenlijk verkeerd is gedaan in grondgebruik, -bebouwing en -bewerking. Zo zal een brandnetel telkens terugkomen als de plant wordt bespoten. Laat men deze plant echter zijn gang gaan, dan verdwijnt hij vanzelf en is een waardevol element in de structuurverbetering.

Visie

De visie van Le Roy reikt verder dan alleen boompjes en plantjes, de hele maatschappelijke en culturele structuur staat bloot aan ernstige kritiek. „Waarom gaat

een man zich een uur kapotzetten op de trimbaan; laat hij bezig gaan in de tuin. Tenminste, dat is mijn trimmen. Er worden flats gebouwd om ruimte te besparen. Van pure ellende vluchten de bewoners weg met de caravan, die ook allemaal een plaats moeten hebben. En je moet nog staangeld betalen ook”.

De organisatoren van deze avond kunnen op een zeer geslaagde avond terugzien. Markant is, dat de tuin bij de Regenboog momenteel vol ligt met puin, onderdeel van de structuurverbeteringsmethode van Le Roy. . . De voorzitter van de avond stelde in zijn slotwoord voor nu alvast weer een lezing van Le Roy vast te leggen, omdat zijn agenda al tot in 1974 vol zit.

De heer L. Le Roy.

